

Kommunal- og moderniseringsdepartementet

10.06.2021

Norges innspill EU-kommisjonens forslag til regulering av kunstig intelligens

NITO – Norges Ingeniør og Teknologorganisasjon - viser til henvendelse fra KMD om EU-kommisjonens forslag til regulering av kunstig intelligens, og takker for muligheten til å spille inn til Norges nasjonale posisjon.

Arbeidstakerorganisasjoners kollektive forhandlinger

NITO viser til behov for å ivareta de menneskelige og arbeidsmiljømessige hensyn ved introduksjon av kunstig intelligens på arbeidsplassen. NITO mener det er nødvendig å adressere kollektiv forhandling spesifikt i dokumentet, med henvisning til EUs fundamentale rettigheter artikkel 27, rett til informasjon og drøfting med arbeidstakere i virksomheten, og artikkel 28, rett til kollektive forhandlinger.

Det gjelder med referanse til følgende artikler i kommisjonens forslag:

- Artikkel 14 om “human oversight”. Denne oppgaven vil være en oppgave for personer med spesialisert kompetanse. Fagorganisasjoner og HR må involveres i denne oppgaven.
- Artikkel 69, “Codes of conduct”. Her krever både design og oversikt inkludering av fagorganisasjoner / kollektive forhandlinger.
- Artikkel 61 og 62. NITO stiller spørsmål ved hvordan nasjonale tilsyn skal kunne varsles om brudd på reguleringen dersom ikke fagorganisasjonene er representert og får tilgang til oversikt over disse prosessene.

Det er nødvendig med utstrakt informasjonsplikt, samt å sikre de ansatte medvirkning ved introduksjon av ny teknologi. Det forutsetter også at tillitsvalgte tilbys nødvendig opplæring og kompetanse til å kunne ha en reel formening om konsekvensen av implementering av kunstig intelligens for de ansatte. Dette kan f.eks. tas inn i kommisjonens forslag under artikkel 13 som omtaler krav til transparens og fremskaffelse av informasjon til brukerne.

Norsk lovgivning er til tider vesentlig strengere enn forslaget fra EU-kommisjonen. Flere av elementene i artikkel 69 er i dag lovregulert i arbeidsmiljøloven i Norge, mens det her gjøres til «Codes of conduct». EUs regulering av kunstig intelligens må ikke gå foran den norske arbeidsmiljølovgivningen. Styring av KI-innføring på arbeidsplassen må skje i henhold til dagens norske arbeidsmiljølov og denne må ikke uthules. Det gjelder spesielt §4-2 Krav til tilrettelegging, medvirkning og utvikling, §8-2 Gjennomføring av plikten til informasjon og drøfting, og §9-2 Drøfting, informasjon og evaluering av kontrolltiltak. Disse paragrafene kan alle i dag komme til anvendelse når kunstig intelligens skal innføres på arbeidsplassen.

Analyse av personlighetstrekk og følelser

NITO vil peke på at bilde og stemmeanalyse brukes til å identifisere og detektere følelser, personlighetstrekk og løgn. Den typen programvare det her dreier seg om er foreløpig upålitelig, på tross av mye forskning og utvikling på området. Det gjelder spesielt i etnisk eller kulturelt heterogene

miljøer. Både gener og sosial bakgrunn påvirker hva som er synlig og hørbart av signaler mennesker sender. En sentral kilde til feil er skjevheter i datagrunnlag der hvite menn dominerer og kan påvirke egenskapene til KI-en på en diskriminerende måte.

Når slike systemer benyttes til rekruttering, monitorering eller medarbeideroppfølging på arbeidsplassen er det stor risiko for både feil konklusjoner og misbruk. Likevel er ikke denne typen programvare på forbudslisten i regulativet, med unntak av på offentlig tilgjengelige steder. NITO mener det bør sikres at disse systemene er tydelig definert som høyrisikosystem, og at de ikke bør tillates før faren for at de opptrer diskriminerende er betydelig redusert.

Små og mellomstore bedrifter

Industrien beveger seg mot en ny modell for KI utvikling som ikke lenger er like basert på spesialutviklet og spesialdesignet programvare fra noen få store programvareselskaper. Maskinlæring er f.eks. etter hvert enkelt tilgjengelig. Det betyr at det etableres mange start-ups innen kunstig intelligens. Disse start-ups'ene har mindre oppmerksomhet på om deres utvikling av kunstig intelligens er høy- eller lavrisiko i henhold til EUs forslag, og har i liten grad ressurser nok til å følge opp dette på en måte som det legges opp til i høringsutkastet. Det vil kunne bety at selskapet vil måtte stoppe opp etableringen, og reguleringen vil på den måten være en brems for innovasjonen fra små- og mellomstore bedrifter, og ønsket konkurranse i tech-markedet. NITO understreker at det ikke betyr at reguleringen må lempes på for SME'er, men at det må legges betydelige ressurser i å hjelpe de mindre aktørene til å levere forsvarlig kunstig intelligens. Løsninger som Datatilsynets sandkasse for kunstig intelligens må videreføres, styrkes og bør vurderes gjort obligatorisk.

Fleksibel risikostyring

IT-organisasjoner beveger seg bort fra tradisjonell produktutvikling og salg, og dette er ikke lenger to ulike faser i livet til programvare. Ny metodikk (devops og lean) betyr kontinuerlig utvikling gjennom både maskinlæring og mer aktiv kontinuerlig (iterativ) utvikling og releaser. For å sikre tilstrekkelig hensyn til risiko i KI, må risikostyringen være integrert og dermed ha liknende type metodikk. Altså en devops med sikkerhet i bunnen.

Vi ser i alle sammenhenger der devops brukes at det er risiko knyttet til både sikkerhet og andre temaer som ikke nødvendigvis er integrert i primærformålet, slik som etikk. Man tenker for eksempel på sikkerhet "før start" og så blir det noe man kan krysse av på som gjort selv om hele metodikken jo krever kontinuerlig avsjekk. Med andre ord et stort behov for å gjøre risikostyring mer fleksibelt. Dette vil ikke være en utfordring knyttet til systemer definert som begrenset risiko.

Med vennlig hilsen

Trond Markussen
President

Steinar Sørli
Generalsekretær